



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Uhlířové a soudců JUDr. Vladislavy Riegrové Ph.D. a JUDr. Františka Švantnera ve věci

žalobce: YARIS s.r.o., IČO 26015331

sídlem [adresa],

zastoupený advokátem Mgr. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

proti

žalované: [osobní údaje žalované]

bytem [adresa]

zastoupená advokátkou JUDr. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

o náhradu škody, o odvolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 13 Cm 362/2018-292 ze dne 28. srpna 2019,

takto:

- I. Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č. j. 13 Cm 362/2018-292 ze dne 28. srpna 2019 se ve výroku I., II. a IV. potvrzuje.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady odvolacího řízení ve výši Kč 32 912, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud prvního stupně (dále soud) výše uvedeným rozsudkem rozhodl, že žalovaná ručí za závazek dlužníka Machine rent s.r.o., IČ 28094352, se sídlem Přátelství 1518/2, Praha 10 - Hostivař, vůči žalobci z titulu přistoupení k dluhu společnosti J s.r.o., IČO 26028522, se sídlem Chudenická 1059, Praha 15 - Hostivař, vymezený v bodu V. notářského zápisu sepsaného pod spisovou značkou NZ 48/2012, N 49/2012 dne 9. 12. 2012 notářem JUDr. [jméno] [příjmení] (výrok I.), že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 1 244 827,73 Kč s 8,5 % úrokem z prodlení ročně z částky 739 330,67 Kč od 11. 5. 2018 do zaplacení, (výrok II.), žalobu o zaplacení dalšího 8,5% úroku z prodlení ročně z částky 505 497,06 Kč od 11. 5. 2018 do zaplacení zamítl (výrok III.) a že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 260 698,10 Kč (výrok IV.). V odůvodnění rozsudku uvedl, že žalobce se po změně žaloby, kterou soud připustil usnesením vyhlášeným dne 10. 7. 2017, domáhal, aby soud rozhodl, že žalovaná ručí za závazek dlužníka Machine rent s.r.o. (dále BAGR RENT s.r.o., dále jen dlužník) vůči žalobci, spočívající v přistoupení k dluhu společnosti J s.r.o., vymezenému v notářském zápisu a aby soud uznal žalovanou povinnou zaplatit žalobci částku 1 244 827,73 Kč s 8,5% úrokem z prodlení ročně z téže částky od 1. 5. 2018 do zaplacení, že žalobce tvrdil, že žalovaná byla od 19. 1. 2009 do 18. 7. 2017 jednatelkou a také jediným společníkem dlužníka, na jehož majetek byl dne 15. 3. 2018 na návrh žalobce prohlášen konkurs. Žalovaná nejpozději od roku 2015, s ohledem na splatnost přihlášených pohledávek, musela vědět o hrozícím úpadku dlužníka, přitom neučinila vše potřebné a rozumně předpokladatelné k odvrácení hrozícího úpadku, naopak v posledně uveřejněné účetní závěrce dlužníka za rok 2014 činila vykázaná aktiva 6 451 000 Kč, a po třech letech hospodaření bez zveřejňování účetních závěrek zjistil insolvenční správce, že dlužník žádný majetek nemá. Od roku 2013 žalovaná nehradila za dlužníka daň z přidané hodnoty a pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Měsíc po podání insolvenčního návrhu žalovaná převedla podíl v dlužníkovi na společnosti HALLU GI investment a.s. (dále jen HALLU) a odstoupila z funkce jednatelky, nový jednatel dlužníka nespolutracuje s insolvenčním správcem. Též tvrdil, že dlužník, jednající žalovanou, přistoupil k dluhu společnosti J s.r.o. (dříve DONAU TRADING s.r.o. - dále jen Joyeux), ve výši 2 445 822,27 Kč s příslušenstvím, ze dvou smluv o úvěru, které Joyeux uzavřela s Československou obchodní bankou, a.s. (dále jen ČSOB). Dlužník se zavázal dluh uhradit společně a nerozdílně s Joyeux. Žalobce pohledávku ČSOB nabyt postoupením. Žalovaná namítala, že pohledávka žalobce zanikla dohodou o narovnání ze dne 11. 12. 2014 (dále jen dohoda o narovnání), insolvenční návrh žalobce byl šikanózní, žalobce po nabytí sporné pohledávky nevyzval dlužníka k plnění a v únoru 2016 zahájil její exekuční vymáhání, se všemi přihlášenými věřiteli dlužníka žalovaná jednala a byly uzavřeny dohody o úhradě dluhu ve splátkách, dlužník měl na období let 2015 objednávky na servisní práce s předpokládaným ziskem zhruba 1,5 mil. Kč, žalovaná byla jedinou zaměstnankyní dlužníka a byla připravena vzdát se mzdy, aby zvýšila možnost úhrady splátek dluhů, pokud se nákup pohledávky zdál žalobci riskantní, neměl jej realizovat, v letech 2015, 2016 a 2017 odpovídala aktiva dlužníka téměř nule, neboť předchozí aktiva společnosti byla odúčtována podle dohody o vzájemném započtení pohledávek s Joyeux z roku 2015, odstoupení žalované z funkce jednatelky dlužníka a převod podílu nesouvisí s insolvenčním návrhem.

2. Soud konstatoval, že z provedených listinných důkazů má za prokázané, že žalobce má za dlužníkem pohledávku ve výši žalované jistiny, která se zakládá na přistoupení k dluhu společnosti J původně vůči ČSOB. ČSOB později převedla pohledávku za Joyeux a dlužníkem jako přístupitelem na TC Projekt a ten následně na žalobce, že úpadek dlužníka byl zjištěn k věřitelskému insolvenčnímu návrhu žalobce a že žalovaná byla do podání insolvenčního návrhu jednatelkou dlužníka, že dlužník měl již v roce 2015 více věřitelů (vedle žalobce ještě nejméně stát (tj. Českou správu sociálního zabezpečení a Finanční úřad) a Vojenskou zdravotní pojišťovnu, za nimiž měl pohledávky více než 30 dnů po splatnosti. Uvedl, že žalovaná sama uváděla, že od dohody o vzájemném započtení pohledávek se dlužníková aktiva v podstatě rovnala nule. Z toho plyne, že dluhy v řádu milionů korun neměl dlužník z čeho splácet. Žalovaná se v letech 2013 až 2015 snažila úpadek dlužníka zabránit dojednáním kontokorentního úvěru a sjednáváním

splátkových kalendářů, avšak tyto kalendáře byly splněny jen částečně, neboť např. Finanční úřad přihlásil do insolvenčního řízení proti dlužníkovi i pohledávky, které byly splatné už v roce 2013. Navíc od roku 2016 aktivita žalované v této oblasti zcela ustala. Od roku 2016 došlo sporadicky k pokusům o odvrácení úpadku (vzdání se práva na mzdu). Rámcové objednávky na opravy stavebních strojů soud považuje za zcela neurčité a za nerealizovatelné, pokud žalovaná sama uváděla, že dlužník neměl v podstatě žádná aktiva a sama byla jeho jedinou zaměstnankyní na pozici fakturantky. K dohodě o narovnání zjistil, že stranou dohody nebyl ani dlužník, ani tehdejší vlastník pohledávky TC Projekt, žalobce je přihlášeným věřitelem dlužníka, žalovaná je bývalý člen jeho statutárního orgánu a na dlužníka byl prohlášen konkurs. Soud dospěl k tomu, že dlužníkovi hrozil úpadek nejméně od roku 2015, neboť po uzavření dohody o vzájemném započtené pohledávek pozbyl téměř veškerá aktiva a zároveň měl stále závazky vůči více věřitelům v řádech milionů korun. Nejpozději v roce 2016 skončila platnost ujednaných splátkových kalendářů a zároveň v té době byl zrušen konkurs na majetek Joyeux pro nedostatek majetku. Soud učinil závěr, že proto žalované muselo být zřejmé, že se žalobce jako věřitel pohledávek z prvního a druhého úvěru obrátí na přístupitele k dluhu. Nejpozději v roce 2016 tak byl dlužník v úpadku jak ve formě platební neschopnosti, tak ve formě předlužení, neboť neměl téměř žádná aktiva k úhradě svých dluhů, ani tedy aktiva likvidní, přičemž žalovaná si této skutečnosti musela být vědoma, neboť předtím dojednávala splátkové kalendáře, a navíc jako statutární orgán byla povinna vést účetnictví dlužníka. V roce 2016 však žalovaná k odvrácení úpadku nepodnikala nic, ani nesplnila svou povinnost podat insolvenční návrh ve smyslu § 98 odst. 2 IZ. Obrana žalované spočívající v údajně šikanózní povaze insolvenčního návrhu není důvodná už proto, že dlužník byl v úpadku dlouho před jeho podáním. Soud uvedl dále, že zjistil, že pohledávka žalobce za dlužníkem z prvního a druhého úvěru stále existuje. Soud uzavřel též, že dohodou o narovnání pohledávka žalobce zaniknout nemohla, neboť dlužník nebyl stranou dohody.

3. Soud proto považoval podmínky § 68 odst. 1 z. o. k. za splněné a rozhodl, že žalovaná ručí za dluh dlužníka z prvního a druhého úvěru.

4. Soud uvedl též, že uvedený závěr nevyvrátila námitka žalované, že žalobce na sebe neměl pohledávku převádět, když případné riziko nedobytnosti pohledávky nemá dopad na povinnost dlužníka plnit, ani na ručení žalované za splnění této povinnosti. Uvedl, že je též nerozhodné, jak se v insolvenčním řízení chová nový jednatel dlužníka a prodej podílu v době, kdy byl podán věřitelský insolvenční návrh, nelze považovat za opatření k odvrácení úpadku.

5. Soud konstatoval též, že rozhodnutí soudu, že člen statutárního orgánu obchodní korporace ručí za její závazek podle § 68 z. o. k., má konstitutivní charakter, což však nebrání věřiteli, aby se jedinou žalobou vedle ručení domáhal i výroku, kterým soud uloží členovi statutárního orgánu splnit závazek, za který člen ručí, proto žalovaná není v prodlení s plněním z titulu ručení a ručí pouze za dlužníkův dluh z prvního a druhého úvěru.

6. Soud učinil též závěr, že žalovaná ručí za úhradu uvedeného dluhu, který v součtu odpovídá žalované částce, a dále za smluvní úrok v sazbě 5,67 % ročně počítaný z jistiny a za smluvní úrok z prodlení v sazbě 20 % ročně. Podle smlouvy o prvním úvěru přitom ČSOB, nyní žalobce, mohla po dlužníkovi požadovat úrok z prodlení jen z nesplacené jistiny, poplatků a smluvních úroků, nikoli však z úroků z prodlení. Soud proto žalobci přiznal úrok z prodlení jen z jistiny a nezaplacených kapitalizovaných smluvních úroků, nikoli však z úroků z prodlení. Úrok z prodlení přiznal soud v žalobcem požadované sazbě 8,5 % ročně a od žalovaného data.

7. Podle § 160 odst. 1 o. s. ř. soud odložil splatnost přiznané částky o dva měsíce, aby žalobkyni poskytl časový prostor k opatření potřebných finančních prostředků.

8. O nákladech řízení rozhodl soud podle ust. § 142 odst. 3 o. s. ř.

9. Proti rozsudku, a to výroku I., II. a IV. se žalovaná odvolala. Uvedla zejména, že rozhodnutí je předčasné a pro jeho vydání nebyly splněny zákonné podmínky, neboť stanovení škody v této výši

není vzhledem ke stále probíhajícímu insolvenčnímu řízení vedeném proti dlužníkovi možné, není totiž zřejmé, zda bude insolvenčním správcem v rámci konkurzu uspokojena pohledávka žalobce, a v jaké výši. Uvedla, že původní žaloba byla koncipována jako žaloba na náhradu škody, avšak v dané věci nebyly naplněny elementární předpoklady pro přiznání nároku na náhradu škody žalobci, a to jednání žalované, způsobený následek a kauzální nexus mezi nimi. Žalovaná rovněž namítla, že soud dostatečně nezjistil, zda došlo k porušování péče řádného hospodáře žalované. Žalobce v žalobě poukazuje na to, že v rozporu s péčí řádného hospodáře v jednání žalované jako jednatelky, lze shledávat především přistoupení k dluhu společnosti J s.r.o., IČ 26028522, který měla tato společnost vůči ČSOB, a.s., kdy žalobce je přesvědčen, že za toto přistoupení k dluhu nebylo sjednáno žádné protiplnění či jiný prospěch dlužníka z tohoto přistoupení k dluhu společnosti J. Toto tvrzení, ke kterému se rovněž přiklání soud, však není pravdivé. Žalobkyně své tvrzení podporovala důkazem, kupní smlouvou, ke kterému však soud nepřihlížel. Z této kupní smlouvy je patrné, že dlužník, který byl zastupován žalovanou jako jednatelkou, od společnosti DONAU TRADING s.r.o. (právní předchůdce společnosti J s.r.o.) koupil pozemky parc. č. 1513/8, č. 1523, č. 1513/9 a č. 1516, vše zapsáno na LV č. 2934 pro katastrální území České Budějovice 6, obec České Budějovice. Kupní cena byla 4 000 000 Kč, přičemž tuto měl dlužník uhradit v deseti splátkách po 400 000 Kč. Tato kupní smlouva byla uzavřena dne 15. 11. 2011 O výhodnosti této koupě svědčí skutečnost, že tato kupní cena byla stanovena pod cenou obvyklou, stejně tak cenou tržní. Uvedla též, že žalovaná chtěla předejít za každou cenu úpadku dlužníka, a proto dlužník projevoval snahu plnit dluhy vůči svým věřitelům. Jedním z takových splnění dluhu bylo převedení akcií zajišťujících majetkovou účast na společnosti STAR RENT a.s. na nového akcionáře, kterým se stal věřitel dlužníka, společnost HOME DEVELOPMENT s.r.o. Další ze snah žalované, jak zabránit krachu dlužníka, bylo sjednání úvěru u společnosti Reiffeisenbank, a.s., který byl určen na pokrytí dluhů dlužníka, což soud komentoval, že tento úvěr by na pokrytí dluhu nepostačoval, žalovaná má však za to, že není úlohou soudu posuzovat efektivnost jednotlivých kroků žalované, jako jednatelky, odvracejících úpadek, ale to, zda lze její aktivitu posuzovat za řádné hospodaření. Uvedla, že pokud soud uvedl, že není zřejmé, jakým způsobem by dlužník měl splnit smluvní zakázky, když nedisponoval žádnými zaměstnanci, dlužník za tímto účelem mohl kontraktovat externí mechaniky. Má za to, že dle ustanovení § 68 z. o. k. učinila za účelem odvrácení úpadku vše potřebné a rozumně předpokladatelné v maximální míře, v jaké to lze spravedlivě požadovat. Má za to, že snahou žalobce, resp. jednatele, kterým je [jméno] [příjmení], bylo nabytí stoprocentní majetkové účasti ve společnosti STAR RENT a.s., ve které byl dlužník majoritním akcionářem. Též uvedla, že dohodou o narovnání došlo k zániku dluhu. Doplnila, že jednání žalované bylo předmětem šetření orgánů činných v trestním řízení, přičemž pravomocným rozsudkem soudu byla žalovaná zproštěna obžaloby. Navrhla, aby odvolací soud v napadeném rozsahu rozsudek změnil tak, že se žaloba zamítá.

10. Žalobce ve vyjádření k odvolání zejména uvedl, že je napadené rozhodnutí správné, že se ztotožnil se všemi zjištěními i závěry soudu. Navrhl potvrzení napadené části rozsudku.

11. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal napadenou část rozsudku podle § 212 a násl. o. s. ř. a dospěl k tomu, že odvolání je nedůvodné.

12. Ze spisu odvolací soud zjistil, že žalobce se žalobou domáhal na žalované poté, co došlo ke změně návrhu, kterou soud připustil, určení, že žalovaná ručí za závazky dlužníka a dále se domáhal zaplacení předmětné částky, a to z titulu ručení žalované. Soud vycházel z tvrzení účastníků a po provedeném dokazování zjistil, že žalobce má za dlužníkem pohledávku ve výši žalované jistiny, která se zakládá na přistoupení dlužníka k dluhu společnosti J původně vůči ČSOB, která převedla pohledávku na společnost TC Projekt a ten následně na žalobce, že úpadek dlužníka byl zjištěn, že žalovaná byla do podání insolvenčního návrhu jednatelkou dlužníka, že dlužník měl již v roce 2015 více věřitelů, kteří měli pohledávky více než 30 dnů po splatnosti, že dluhy neměl dlužník z čeho splácet. Co se týče žalovanou tvrzené dohody o narovnání, soud zjistil, že stranou dohody nebyl ani dlužník, ani tehdejší vlastník pohledávky TC Projekt. Dále soud zjistil, že žalobce je přihlášeným

věřitelem dlužníka, žalovaná je bývalý člen jeho statutárního orgánu a na dlužníka byl prohlášen konkurs. Soud dospěl k závěru, že dlužníkovi hrozil úpadek nejméně od roku 2015 a žalované muselo být zřejmé, že se žalobce jako věřitel předmětných pohledávek obrátí na úpadce jako přístupitele k dluhu, též že nejpozději v roce 2016 byl dlužník v úpadku, přičemž žalovaná si této skutečnosti musela být vědoma, že v roce 2016 žalovaná k odvrácení úpadku nepodnikala nic, ani nesplnila svou povinnost podat insolvenční návrh ve smyslu § 98 odst. 2 IZ. Obranu žalované spočívající v údajně šikanózní povaze insolvenčního návrhu shledal nedůvodnou. Soud dále zjistil, že pohledávka žalobce z úvěru stále existuje, přičemž soud uzavřel, že dohodou o narovnání zaniknout nemohla, neboť dlužník nebyl stranou dohody. Soud proto ve smyslu § 68 odst. 1 z. o. k. rozhodl, že žalovaná ručí za dluh dlužníka z prvního a druhého úvěru. Též učinil závěr, že uvedené rozhodnutí podle § 68 z. o. k., má konstitutivní charakter, což nebrání věřiteli, aby se žalobou vedle ručení domáhal uložení povinnosti členovi statutárního orgánu splnit závazek, za který člen ručí, dovodil, že žalovaná není v prodlení s plněním z titulu ručení a ručí tedy pouze za dlužníkovu dluh z úvěru. Žalobě proto částečně vyhověl a částečně ji zamítl, jak výše uvedeno. O nákladech řízení rozhodl soud podle ust. § 142 odst. 3 o. s. ř.

13. Odvolací soud se ztotožnil se zjištěními soudu. Co se týče uvedených zjištění, odkazuje odvolací soud na odůvodnění napadeného rozsudku, neboť se s ním ztotožnil.

14. Odvolací soud se ztotožnil i se všemi závěry soudu. Co se týče výše uvedených závěrů, odkazuje odvolací soud na odůvodnění napadeného rozsudku, neboť je správné.

15. Odvolací soud, co se týče námitky žalované uvedené v odvolání, že rozhodnutí je předčasné a pro jeho vydání nebyly splněny zákonné podmínky, neboť není zřejmé, zda bude insolvenčním správcem v rámci konkurzu uspokojena pohledávka žalobce, a v jaké výši a že v dané věci nebyly naplněny předpoklady pro přiznání nároku na náhradu škody, konstatoval, že, jak již bylo výše uvedeno, žalobce se domáhal na žalované zaplacení předmětné částky z titulu ručení a nikoli z titulu nároku na náhradu škody, přičemž žalobce dlužníka vyzval k zaplacení dluhu (přihlásil pohledávku do insolvenčního řízení), navíc insolvenční správce sdělil, že dlužník nemá žádný majetek. Uvedené námitky tak nejsou důvodné.

16. Co se týče námitky žalované, že chtěla jako jednatelka dlužníka předejít úpadku dlužníka a že dlužník projevoval snahu plnit dluhy vůči svým věřitelům, když např. převedl akcie zajišťující majetkovou účast na společnosti STAR RENT a.s. na nového akcionáře, že žalovaná sjednala úvěr u společnosti Reiffeisenbank, a.s., který byl určen na pokrytí dluhů dlužníka, že dlužník měl uzavřené smlouvy o dílo, na základě nichž mohl získat finanční prostředky a že žalovaná učinila za účelem odvrácení úpadku vše potřebné v maximální míře, v jaké to lze spravedlivě požadovat, odvolací soud konstatoval, že závěr soudu, že žalovaná musela vědět, že dlužníkovi hrozil úpadek, a to nejméně od roku 2015, že žalované muselo být zřejmé, že se žalobce jako věřitel předmětných pohledávek obrátí na dlužníka jako přístupitele k dluhu a že nejpozději v roce 2016 byl dlužník v úpadku, přičemž žalovaná si této skutečnosti musela být vědoma, že v roce 2016 žalovaná k odvrácení úpadku nepodnikala vše potřebné a nesplnila povinnost podat insolvenční návrh. Uvedené námitky shledal odvolací soud též nedůvodnými.

17. Odvolací soud konstatoval, že též skutečnost, že pravomocným rozsudkem soudu byla žalovaná zproštěna obžaloby ve věci týkající se účasti žalované v dlužníku, je pro danou věc bez právního významu, když z výsledku uvedeného řízení neplyne pro danou věc žádná skutečnost, která by byla právně významná.

18. Za této situace odvolací soud uzavřel, že je napadená část rozhodnutí správná, a to včetně rozhodnutí o nákladech řízení. Co se týče závěrů soudu týkajících se nákladů řízení, odkazuje odvolací soud na odůvodnění napadeného rozsudku, neboť se s ním ztotožnil.

19. Na základě uvedených důvodů odvolací soud rozsudek v napadené části podle § 219 o. s. ř. potvrdil.

20. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 142 odst. 1 a § 224 odst. 1 o. s. ř. tak, že úspěšnému žalobci přiznal náhradu nákladů odvolacího řízení. Zástupce žalobce vykonal před soudem odvolacím 2 úkony právní služby, a to vyjádření k odvolání a účast na jednání, přičemž mu náleží odměna za 2 úkony právní služby ve výši 2x 13 300 Kč, dále 2x režijní paušál 300 Kč a DPH ve výši Kč 5 712, celkem tedy Kč 32 912.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně dovolací soud dospěje k závěru, že procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.).

Praha 16. července 2020

JUDr. Milada Uhlířová
předsedkyně senátu